

Zahodna Slovenija - Kmetijsko gozdarski zavod Nova Gorica / Ostalo

/ 111. OBVESTILO O ZATIRANJU PELINOLISTNE AMBROZIJE IN PLEVELOV NA STRNIŠČIH

111. OBVESTILO O ZATIRANJU PELINOLISTNE AMBROZIJE IN PLEVELOV NA STRNIŠČIH - 14.08.2019 11:47 - Zaključeno

V teh dneh se je na **toplejših rastiščih** pričelo cvetenje **alergene pelinolistne ambrozije**, ki množično raste na neekmetijskih zemljiščih ob robovih cest, poti ter na kmetijskih zemljiščih na robovih koruznih njiv, na letos sejanih njivah lucerne oz. detelje in na neobdelanih strniščih. Prizadevanja komunalnih in cestnih služb ter kmetovalcev se pri množičnosti pojavljanja ambrozije na Primorskem pozna, saj jo je manj kot v preteklih letih. K zmanjšanju je na Goriškem gotovo pripomogel tudi naravni sovražnik ambrozije ambrozijev lepenec (*Ophraella communa* LeSage), ki z objedanjem rastlino oslabi in prepreči njeno cvetenje in semenenje.

Zaradi velikega števila občutljivih ljudi tudi pri nas je MKO izdalo **»Odredba o ukrepih za zatiranje škodljivih rastlin iz rodu Ambrosia«**, ki je začela veljati 31. julija 2010. **Imetniki zemljišč so dolžni ambrozijo odstraniti s koreninami vred ali njihov nadzemni del tako, da se v tej rastni dobi ne obraste več.** Odstranitev rastlin je potrebno opraviti **ČIMPREJ**, da preprečimo cvetenje in sproščanje cvetnega prahu v okolico.

Pelinolistna ambrozija je občutljiva na poškodbe koreninskega sistema, hkrati pa ima veliko sposobnost obnavljanja nadzemnega dela z odganjanjem iz stranskih spečih popkov, ki so v pazduhah listov ali stranskih vejic. Ta lastnost rastlini omogoča, da se uspešno obnovi tudi po zelo intenzivnih poškodbah in po pogosti košnji ali mulčenju. Pelinolistno ambrozijo lahko zatiramo mehansko ali s kemičnimi sredstvi.

1. Mehansko zatiranje lahko izvedemo :

- **s puljenjem mladih rastlin** preden se močno ukoreninijo. Na ta način rastline 100 % učinkovito zatremo. Če izvajamo puljenje, ga je potrebno izvesti dokler so rastline manjše in ga ponavljati vse dokler vznikajo nove rastline.

Izpujene **še ne cvetoče** rastline zbiramo v plastičnih vrečkah, ki jih nato odložimo k ustreznim odpadkom (smeti, kompost ali gnojšča) ali pa jih zažgemo. Izpujenih rastlin, ki so že **oblikovale seme** ne priporočamo odlagati na kompost, gnojšča ali v zabojnike za smeti. Priporočamo sežig, seveda v okviru možnosti in predpisov, ki omejujejo kurjenje v naravi in v urbanem okolju. **Osebam, ki že imajo alergije, odsvetujemo stik s cvetočimi rastlinami ambrozije.**

- **Mulčenje ali košnjo** lahko uporabimo kot ukrep za omejevanje kaljenja semen na majhnih površinah, npr. na gradbiščih in nekaterih drugih neekmetijskih površinah.

Tla in/ali mlade rastline prekrijemo z mulčem (senom, odkosom trav, itd.) kar prepreči kalitev semen in nadaljnji razvoj. Na gradbiščih ali tudi na manjših neposejanih gredicah lahko namesto mulča uporabimo prekrivala iz (črne) plastike, s čimer zmanjšamo svetlobo na površini tal ter dvignemo temperaturo tal do te mere, da uničimo mlade rastlinice in preprečimo kalitev semen.

- **Na večjih neekmetijskih in kmetijskih površinah (strnišča)** izvajamo **mulčenje ali nizko košnjo** s ciljem preprečevanja cvetenja in tvorjenja semen in izčrpanja rastlin.

Košnja oz. rezanje naj poteka čim bližje tal tako, da zmanjšamo možnost obraščanja, vendar brez poškodb na površini tal, ker s tem pospešimo kalitev semen. Obrasle rastline **ponovno mulčimo, preden zacvetijo**. Ponovno obrasle rastline zacvetijo že majhne (10-15cm).

2. Kemično zatiranje pelinolistne ambrozije s herbicidi:

- **Za zatiranje ambrozije in drugih semenskih in večletnih plevelov na strniščih** in drugih neekmetijskih zemljiščih lahko učinkovito uporabimo neselektivne herbicide na osnovi aktivne snovi glifosat. **Plevele tretiramo v času bujne rasti tik pred cvetenjem ambrozije** s priporočeno količino vode od 100- 200 l/ha.

Za enoletne plevela (ambrozijo) lahko na hektar uporabimo nižje priporočene odmerke sledečih pripravkov: **BOOM EFEKT – 2-5 l, BQM SUPER – 2-10 l, CLINIC 360 SL – 1,5 -10l, CLINIC TF– 5 l, DOMINATOR ULTRA 360 SL – 2-10 l, HELOSATE 450 SL – 4 l, HELOSATE 450 TF – 4 l/ha, ROUNDUP ULTRA– 2-10 l, SHYFO – 1,5 – 5 l in TAJFUN 360 -2,5-10 l.** Vsa sredstva imajo glifosat v obliki izopropilamino soli. Glifosatom v obliki kalijeve soli je več: **ROUNDUP ENERGY – 1,5 -8l/ha, ROUNUP FLEX – 1,4 – 7,5 l/ha, ROUNUP MAX – 1,5 - 10 l/ha in ROUNUP STAR – 3 - 6 l/ha.** Priporočamo uporabo mehke vode (deževnica) ali pa trdi vodi predhodno dodamo dodatke za znižanje trdote vode. Ugotovljeno je, da so pri uporabi mehke vode učinkovitosti herbicidov na osnovi glifosata za 35-70 % boljše kot pri uporabi trde vode!

Vsem zgoraj navedenim neselektivnim herbicidom lahko **za izboljšanje učinkovitosti dodamo močilo ali amonsulfat (dodamo ga v vodo prej kot herbicid)**, s tem pa lahko 20 % zmanjšamo tudi količino pripravka na hektar.

TOCHDOWN SYSTEM 4 - 2 - 8 l/ha in **ROUNDUP POWERMAX -1 - 5 l/ha** je glifosat v obliki amonijeve soli. Ta pripravek že vsebuje ustrezne dodatke, zato ni potrebno dodajati močil ali amonsulfata! **KYLEO – 3 – 5 l/ha** ima dodano tudi a.s. 2,4 –D-za boljšo učinkovitost.

Za manjše površine in vrtničkarje je na voljo za škropljenje že pripravljena raztopina glifosata **PLANTELLA TOTAL – R** za tretiranje 24 m².

Za zatiranje prisotnih večletnih koreninskih plevelov moramo količino herbicida povečati v skladu z navodili o uporabi. Neselektivni herbicidi zatirajo vse zelene dele rastlin, zato je potrebno preprečiti zanašanje na gojene rastline!

Za zatiranje pelinolistne in drugih vrst ambrozije (*Ambrosia* sp.) na strniščih lahko uporabimo tudi **Banvel 480 S** v odmerku v odmerku 0,75 L/ha ob porabi 200-400 L/ha vode za zatiranje večletnih koreninskih plevelov (slak, osat), ki se jih v okopavinah težko zatira in tudi ostalih semenskih enoletnih plevelov. Zatiranje je uspešno, ko je plevel visok največ 15 cm, oziroma je v polni vegetaciji.

POZOR! PRED UPORABO FITOFARMACEVTSKEGA SREDSTVA OBVEZNO PREBERITE in UPOŠTEVAJTE navedbe na ETIKETI in NAVODILO za uporabo!

Poleg ambrozije je sedaj čas tudi za zatiranje plevelov na neobdelanih strniščih, kjer so problematični večletni koreninski pleveli npr. slak, osat, pesjak, pirnica, divji sirek, njivska meta, topinambur, robida,... Plevela pustimo, da se razrastejo (veliko listov), saj le tako lahko plevel skozi liste v koreninski sistem sprejme več aktivne snovi in je tako učinkovitost zatiranja večja. Zatiranje izvedemo preden pleveli semenijo, saj po tretiranju z glifosatom zeleni deli rastlin porjavijo, semena ki so na tleh, pa ohranijo kalivost in vzkalijo v naslednjem posevku. Učinkovitost zatiranja je večja koncem poletja in začetek jeseni, ko rastline začenjajo polniti hranilne snovi v koreninski sistem in gre s tokom hranilnih snovi tudi aktivna snov globlje v korenine.

PRI ŠKORPLJENJU PAZIMO, DA NE PRIHAJA DO ZANAŠANJA NA SOSEDNJE GOJENE RASTLINE !

Pripravila:

Anka Požnel, univ.dipl.inž.agr.

Datum objave obvestila: 14.08.2019 11:47

Obvestilo prognostičnega centra: Zahodna Slovenija/Kmetijsko gozdarski zavod Nova Gorica

Objavil/a: Devetak Marko

Pripravil: **Marko Devetak**

[Seznam registriranih FFS](#)

